

Honfoglalás — gondokkal

Életrajzok az újszegedi kollégiumból

— Most mit csinálnak magával? — löpreng a szikár portás. — Nincs itt a gondnok.

Igazolványt veszek elő. Az igazolványon pecsét.

— Hát... — vakarja meg a fejét, aztán odaszól a két most érkezett kékköpenyes asszonynak — kisérik fel ezt a fiatalembert valamelyik szobába.

A földszinten kőművesek dolgoznak. Csörömpölés, piszok.

— Nem kellett volna még beköltöztetni a lányokat — mondja az egyik asszony, ahogy megyünk felfelé a lépcsőn. — Nagyon megzavarta őket az új hely pontosan a vizsgák előtt.

— Akkor minek kellett ilyen hirtelen mégis megcsinálni? — természetesen ez a kérdés ötlük fel bennem.

— Mert ez már a harmadik határidő. Az első januárban volt, a második márciusban.

Építőipar, óh!

Tej vagy kövidinka?

— Arra már felkészítettek bennünket, hogy csak hetenként háromszor lesz meleg víz, de az egy kissé készületlenül érte a társaságot, hogy szombat-vasárnap nem volt víz és így bizony a mellékhelyiségek körül is bajok voltak — mesélik az első emelet hetes szobájának lakói.

— Ez igazán még nem nagy hiba, — és már ki is javították — cinikusodik a riporter.

— Nincsenek is nagy hibák. A legnagyobb baj az, hogy éhen maradunk, ha nem kell reggel órára menni — mondja Kiss Katalin, másodéves magyar-orosz szakos hallgató.

— Igaz, hogy a parkban lehet a büfében kövidinkát kapni, de azt mégsem ihatjuk tej helyett — kontráz rá Bondor Ilona, aki éppen a Petőfi-kép alakulását tanulmányozza a Nyugal-ig.

— Ígéretet tettek, kislányok, hogy a vizsgaidőzakra a reggelit és vacsorát is kihozzák — így az egyik kísérem, aki eddig az Irinyi kollégium személyzetéhez tartozott. — Azt hallottuk, hogy büfé lesz hamarosan és ott a menzajegy árának megfelelően vásárolhatunk reggelit. De néhány év múlva úgyis kiépítenek itt egy

egyetemi várost és akkor helyben lesz a menza — vigasztal meg bennünket búcsúzóul.

— Fszertint jobb volt a régi kollégiumban — vetődik fel a kérdés.

— Na, ezt nem lehet mondani. Sokkal kényelmesebb itt. Négyen lakunk egy szobában, kényelmes heverőink vannak. Két szobához egy közös tanuló tartozik. — Ezt már Némedi Judit mondja a szobacsoportvezető.

Ezt én is konstatoálom. Minden szobában más színűek a heverők, kis mosdó van a sarokban. Igaz, hogy itt-ott még fehéreműk száradnak, de ez csak ideiglenes, mert a vasalószobában még nincs felszerelve a fregoli. Mint ezt a beköltözők is igazolják, bőven van már hely a holmik elhelyezésére. Minden emeleten van társalgó, teakonyha villanyrezsókkal, kulcsokkal ellátott szekrény, ahova el lehet helyezni a „hazait”, hőszabályozós vasalók — és modern, szép tusoló is.

Az otthonosságért

— Segítettek a költözködéskor is. Rendelkezésünkre állt az egyetemi busz, két teherautó, de voltak, akik tehertaxit fogadtak.

— Együtt maradtak a régi szobaközösségek?

— Többé-kevésbé. Heten

jöttünk egy szobából, nyolcadiknak meghívtuk a Katit.

— Mi hiányzik szerintetek még a teljes otthonosság megvalósításához?

— Szeretnénk végre tv-t nézni, jó lenne, ha lennének lemezek is. A régi koleszban volt egy nagyon jó könyvtár, irodalmi folyóiratokkal. Jó lenne, ha azt is kapnánk — záporoznak a válaszok.

— Megígérték, hogy virágokat kapunk a folyosóra — teszi hozzá még Kiss Kati.

Kilátás és a vízcsap

Elindulunk körülnézni. Az ajtó hatalmasat csapódik mögöttünk.

— Nem kell megijedni. Ezt már napok óta élvezzük, ugyanúgy, mint a szomszéd szoba esti beszélgetését. Neha úgy visszhangzik az épület, mintha teljesen üres lenne.

A lépcsők megint csak nagyon szépek. Távolról nézve mintha lebegnének a levegőben. Aztán felérünk a tetőre. Itt valaki előremegy, nehogy túl lenge ruházatban találjam a napfürdőző hölgyeket. A lapos tetőn négyen napoznak. Jó a levegő és gyönyörű a kilátás Újszeged fák közt felvilágított házaira.

Egy napfürdőző hallgató Illés Gyula Petőfi-könyvét olvassa:

Az új kollégium is megválasztotta diákönkormányzatát. A diákbizottság titkára Micheller Magdolna harmadéves orosz-történelem szakos hallgató.

— Ki kell használni a szabad délutánt és ezt a napot — mondja Láb Edit másodéves hallgató.

— Neked semmi kifogásod nincs az új hely ellen? — Csöppög a vízcsap egész éjjel, de különben gyönyörű minden.

A város felé

Már az alagsorban járunk. Az egyik ajtón felirat: TOR-NATEREM. Benézünk. Egy szétszerelt ping-pong asztal. Ezek után kíváncsiak lennénk a JÁTEKTEREM felszerelésére. Be van zárva, de a lányok névetve mondják, hogy abban bordásfalak vannak. Hm...

A raktárból utánunk szólnak: Tessék megmondani a szobavezetőknök, hogy jelentkezzenek még pohárért meg portöröngyért!

— Mi takarítunk, mert nagytakarítás csak hetente kétszer lesz — magyarázzák a lányok. Aztán megmutatják még a vendégszobákat, az elkülönítőt, a betegszobákat. Inig visszaérünk az előcsarnokba.

Mészpor, csörömpölés. De felettünk gyönyörű csillár ragyog. És amikor elmenőben visszanezék a JATE új kollégiumára, ez a kép őrződik meg bennem. A hatalmas épület pedig elnéz a város felé, ahova a rossz járdán, majd a park útjain keresztül túsarkú cipők kopognak: az új otthonot kapott bölcsészhallgatók mennek órára.

Több önbizalmat!

Túljutottunk azokon a napokon, amelyeknek este-jén felállt a diákbizottság titkára a közgyűlés előtt, a kollégiumi tagság pedig csak ült és hallgatta. Időnként hajlandó volt valaki, hogy felálljon és ellentmondjon, de a hozzászólások jelentős része a menzára és a takarítónők munkájára szorított. A gyűlés ezzel véget is ért: azaz... a folyosókon, kollégiumi, diáktábori szobákban folyt tovább. Elhangzottak bírálatok, vélemények, amelyeknek a közgyűlés előtt sokkal inkább helye lett volna mint a szoba felhomályjában lefekvés után.

A gyűléseken a komoly problémafelvetés valahogy nem divatos sem innen, sem onnan. Imitt-amott felcsillan a hozzászólások egyikében másikában a kritikai él, a helytelen intézkedések, magatartások bírálatát — rendszerint személytelenül. Gyakorlattá vált, hogy a diákbizottság „egyesekeket”, „másokat”, „azokat”, „valakiket” figyelmeztet, s komoly lépések számát, ha kimondják: „nem akarok neveteket említeni, pedig tudnék”. Az összhang és egyetértés a vezetők és vezetettek között szorosan kapcsolódik, mint probléma az előbbihez. A közösség és választott testülete nagyon sokszor nem bíznak sem egymásban, sem önmagukban. Ez érthetetlen, hiszen a közösség bizalma emelte helyére a diákbizottságot.

A diákbizottságok azonban nem képesek arra, hogy autonómiát, s az előbbin keresztül tekintélyt harcoljanak ki maguknak, mert munkájukban egyrészt túl vannak irányítva, másrészt

sokkal kényelmesebb arra hivatkozni, hogy „a szervezeti szabályzat szerint”, vagy „a... utasítása szerint” kell cselekedniük, holott esetleg nincs is összefüggés a konkrét ügy és az utasítás között. Ilyen körülmények között saját maguk teremtik meg azt a légkört, amelyben jól fejlődnek az olyan nézetek, hogy „nincs szükség diákbizottságra”, a „diákbizottságok feleslegesen pattognak” stb.

A másik oldalon végeredményben a választást a közösség eszközölte, s ezen kívül mást nem is tett. Nem aktivizálják önmagukat túlságosan, mert nem tudják, nem érzik, hogy ők tulajdonképpen az a sokat emlegetett „közösség”, amelynek meghatározására legjobb talán egy hozzászólót idéznem: „...nem csupán együttműködő egyének csoportja, hanem ugyanazon célok felé törekvő egyének komplexuma, akik a közösségnek szervező és irányító orgánumai is.” E definícióból következik, hogy a közösség nem szűkebb, mint egyszerű kölcsönösségi viszonyról, ez felelős függőségi viszony is. Figyelembe kell ezt vennünk akkor, ha vizsgáljuk, kialakulnak-e primér közösségek a kollégiumokban. Erre egyértelműen válaszolhatunk: kialakulhatnak.

Az öszkép nem lelkesítő. Kissé talán el is túlzom, de a gyűlések egyhangúsága, a látszólagos közöny nem tud jó irányban pressziót gyakorolni senkire. Ezen kellene változtatni bizottságnak és tagságnak egyaránt.

F.

A kollégiumi napok után

Az utolsó akkord is felcsendült, az utolsó taps is elcsattant: a Szegedi Tanárképző Főiskola hagyományosan megrendezett tavaszi „kollégiumi napjainak” idei műsora véget ért. A mérleget elkészítettük most is. Hogy milyen ez a mérleg?

Készülnek nyilván a beszámolók, a közvélemény reagálása is hozzáegíthető az eredményes, mérlegelehez. A reális, tényekre alapozott s épp ezért reális gondolatokat is indukáló véleményalkotáshoz.

Ismét tettünk valamit, amiért ugyan nem dukál „ércnél maradandóbb emlékmű”, de bizonyítottuk, — ha csak egy szerény lépéssel is — előbbre léptünk vele. Manapság divat rólunk, fiatalokról vitatkozni. A vitákból olykor az derül ki, hogy nem érünk sokat, hogy túl pesszimisták vagyunk, nem dolgozunk úgy, ahogy kellene, hogy — csekély kivételtől eltekintve — csak a pénz hajszoljuk, a szórakozás tölti ki időnk nagyobb részét. Máskor meg esetleg az ellenkezője: tudniillik, hogy nincs velünk semmi baj s ha vannak is még hibák, azok jelentéktelenek, az eredmények a jelentősek.

A leglényegesebb kérdés — úgy vélem — az, hogy mennyit érünk, mennyit lehet ránk bízni. Lehet, hogy nem mindig járunk előadásokra, nem tanulunk eléggé rendszeresen, nem lelkesedünk túlzottan a társadalmi munkáért. Mindezt elképzelhető s nyilván elő is fordul a valóságban. Csak igaza van-e annak, aki ezeket az esetenként jogos és indokolt vádakat, mint az egész ifjúságra jellemző morális hibákat fogalmazza meg?

Aki látta a kollégiumi napok alatt megnyílt képzőművészeti, kézimunka, foto-kiállításokat, annak nem kell bizonygatni, hogy a szegedi főiskolások akar-

nak és tudnak dolgozni. S az az ember nem lehet értéktelen, aki alkot, cselekszik annak érdekében, hogy környezetét, szűkebb világa s ezen keresztül egész élete is szebb, jobb legyen. Pesszimisták vagyunk? Nem, de vannak pesszimisták is közöttünk. Vannak zárkóztabbak, elhúzódnak, vannak csalódottak. De egy ilyen demonstráció, mely az egész közösséget aktivizálja, képes megszólaltatni, megmozdítani ezeket a passzívokat, ezeket a „borúsán látókat” is. Bátoratlanságuk, gátlásosságuk feloldódik ha úgy érzik, meghallgatják őket, törődnek velük, túl az intézményes, hivatalos törődés rideg sémáin: szeretettel, barátsággal.

Ezek után könnyűszerrel levonhatnánk a következtetést, hogy hát, minden a legnagyobb rendben van a mi házunktájan. De túlságosan is egyszerű volna így a kép: egyszerű és nem is egészen valóságú. Aki ismeri csak például azokat a feszültségeket, amelyek egy évfolyamon, vagy egy kollégiumi szobacsoportban gátolják a jó közösségi szellem érvényrejutását, elmentéket, amik egyéni önzésekből, kicsinyességből, vagy éppen butaságból fakadnak... Nincs minden rendben! Akad még tenni való bőven.

A kollégiumi napok sikeres megmozdulása volt a főiskola ifjúságának. Az egyes rendezvények sikerén túl, mint mozgáalom, mint a közösséget formáló kollektív vállalkozás is sikeres volt. A témától való elkalandozás látszatától óva magunkat, valljuk: a mi ifjúságunk, s érte a szó alatt az egész magyar ifjúságot épp úgy mint a Szegedi Tanárképző Főiskola ifjúságát, egészében képes nagy tettekre, egészséges és a hibák ellenére is egy magasabb rendű homogenitást felé bontakozó, cselekvő ifjúság.

Impozáns csillár, modern megoldású lépcsőház látványa fogadja a vendéget, aki belép az új kollégiumba. Közélebről persze nem minden ilyen szép... Legfeljebb, a lányok!

Egy kis tanulás, egy kis olvasás a társalgóban. Hármásban könnyebben megy még a tanulás is (Liebmann B. felv.)

Kollégiumi gyűlés a „Petőfiben”

A gyűlés Gellai Margit diákbizottsági titkár beszámolójával kezdődött, melyben a kollégiumi és tanulmányi munka színvonalával, kulturális és sportmunkával, valamint az eszmei-politikai nevelés kérdéseivel foglalkozott. Megemlítette, hogy a „Kiváló alapközösség” cím elérése érdekében milyen fontos követelményeket kell a jelentkezőknek teljesíteni, majd a tanulmányi munka területének célkitűzéséről a tanulmányi szint emeléséről beszélt. Az elmúlt félév átlaga kollégiumi szinten (az utóvizsgákkal együtt 3,19 utóvizsgák nélkül 3,7) az előző félévhez képest némi visszaesést mutat, s az elmúlt félév során jegyzetproblémák is hatással voltak a tanulmányi eredményre. Kulturális téren célkitűzésként jelölte meg a sajtótájékoztatót és a faliújság színvonalának emelését, a társadalmi munkával kapcsolatban pedig az ügyeletesek feladatának kiterjesztését. Majd sor került az új DB-tagok és póttagok megválasztására. Az eddigiektől eltérően közös diákbizottságot választottak a Petőfi és az Április 4. úti kollégium hallgatóiból.

A javaslatok, hozzászólások után a legjobb szobaközösség és a jó munkát végzett tanulók jutalmazásával fejeződött be a kollégiumi gyűlés, mely érdekességével kiemelkedett az átlagos öszsze-jöveletek sorából.